

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **V. L.**, bývajúcej v K., zastúpenej JUDr. Pavlom Gombosom, advokátom v Košiciach, Moldavská cesta 21/A, proti odporkyňi **Rapid life životná poisťovňa, a.s.**, so sídlom v Košiciach, Garbiarska 2, zastúpenej JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom v Košiciach, Němcovej 22, **o určenie, že poistný vzťah trvá**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 12 C 310/2008, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 13. februára 2013, sp. zn. 1 Co 335/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 13. februára 2013, sp. zn. 1 Co 335/2011 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom z 15. júla 2011, č. k. 12 C 310/2008–218 určil, že poistný vzťah medzi navrhovateľkou a odporkyňou vyplývajúci zo zmluvy o poistení osôb č. X. z 2. apríla 1997 trvá a navrhovateľka a odporkyňa sú touto zmluvou o poistení viazaní. Navrhovateľke priznal náhradu trov konania v 100 % - nej výške s tým, že o ich výške rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením. V odôvodnení uviedol, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 80 písm. c/ O.s.p.) bol daný v tom, že sa ním odstráni stav právnej neistoty navrhovateľky v jej právnom postavení vyplývajúci z predmetnej zmluvy o poistení. Účastníci 2. apríla 1997 uzatvorili poistnú zmluvu č. X. na produkt UDP – K (pre úmrtie, dožitie, poistenie –kapitálové) s tým, že začiatok poistenia bol dohodnutý na 3. apríla 1997 a koniec poistenia na 3. apríla 2012. Výška poistného pre prípad smrti a dožitia bola dohodnutá na 348,- Sk, poistná suma pre prípad smrti na 50 000,- Sk, a pre prípad dožitia na 75 535,- Sk. Navrhovateľka pri uzavretí poistnej zmluvy pristúpila na Všeobecné poistné podmienky pre životné poistenie, schválené MF SR ako dozorným orgánom nad poisťovníctvom pre územie SR, platné pre poistné zmluvy uzavreté od 1. júna 1995. Odporkyňa v konaní nepreukázala dohodu o zmene

poistnej zmluvy pre prípad jej ukončenia, ani jej neplatnosť. V oznámení o zániku poistenia uviedla, že k zániku došlo podľa čl. 11 ods. 2 Všeobecných poistných podmienok, v zmysle ktorého však mohol poistenie zrušiť len poistník, nie poistiteľ. Preto takéto oznámenie nemohlo spôsobiť deklarované účinky zániku poistenia vzniknutého na základe predmetnej poistnej zmluvy. Táto nie je ani neplatná pre chyby v písaní a počítaní, lebo význam týchto úkonov bol pre obe zmluvné strany nepochybný. Dohodnutá výška poistných súm bola jedným z určujúcich činiteľov, ktoré navrhovateľku viedli k uzavretiu poistnej zmluvy. Zmluva svojim obsahom alebo účelom neodporuje zákonu, neobchádza ho a nie je v rozpore s dobrými mravmi. Poisťovňa (ako aj iní podnikatelia) musí rátať s určitým rizikom podnikania. Daný produkt neponúkla navrhovateľka, ale odporkyňa. Omyl pri uzavretí zmluvy by mohol spôsobiť len, tzv. relatívnu neplatnosť, ktorej námietka podlieha 3 – ročnej premlčacej lehote. Nie je dôvodné ani tvrdenie navrhovateľky vychádzajúce z ustanovenia § 50a ods. 3 Občianskeho zákonníka, týkajúce sa výlučne záväzku uzavretia budúcej zmluvy. Poukázal na ustanovenie § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka v súvislosti s možnosťou odstúpenia od zmluvy, keď predmetná zmluva neobsahuje možnosť jej zrušenia alebo výpovede. Dôvody zániku poistenia upravuje čl. 5 ods. 1 (ak poisťovňa odmietne plniť pre vedomé porušenie povinnosti pravdivo a úplne odpovedať na písomné dotazy), podľa čl. 2 poisťovňa odstúpi od zmluvy z dôvodu vedome nepravdivého a neúplného zodpovedania dotazov a v čl. 9 sú uvedené dôsledky nezaplatenia poistného. Iné dôvody zániku poistenia dohodnuté neboli a zo zákona ani nastať nemôžu, lebo nenastala situácia upravená v § 800 až § 802. Odporkyňa sa dovoľavala zániku poistenia podľa § 575 Občianskeho zákonníka (z dôvodu nemožnosti plnenia), pretože Národná banka Slovenska po vykonanom dohľade konštatovala, že inkasované poistné je matematicky nízke voči niektorým nárokom z poistenia, čo odporuje § 35 zákona č. 8/2008 Z. z. (predtým § 31a zákona č. 95/2002 Z. z.) o poisťovníctve. Teda poukázala na to, že dôvodom zrušenia poistnej zmluvy bola skutočnosť, že poistné bolo nesprávne kalkulované, resp. kalkulačné vzorce pre výpočet poistného nie sú v súlade s poistno-matematickými metódami na výpočet poistného a nezohľadňujú všetky záväzky z poistenia. Ako vyplýva z listinných dokladov týkajúcich sa vykonaného dohľadu Národná banka Slovenska neuložila odporkyňi prepočítať produkt UDP - K, a tým zvýšiť poistné od začiatku tak, aby bolo možné poistno-matematicky zachovať dohodnuté poistné sumy. Z uvedeného potom vyplýva, že odporkyňa mala možnosť plniť z poistnej zmluvy bez toho, aby porušila zákon o poisťovníctve, a to aj v prípade nesúhlasu navrhovateľky so zmenou poistnej zmluvy. Podľa názoru súdu povinnosť odporkyne nemohla zaniknúť z dôvodu, že plnenie sa stalo nemožným. Preto záväzkový

vzťah vzniknutý uzavretou poistnou zmluvou naďalej trvá. Keďže k zániku poistenia nedošlo dohodou a súd nezistil ani žiadny zákonný dôvod zániku poistenia, rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 7 O.s.p.

Proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie odporkyňa (čl. 237 - 248 spisu), v ktorom navrhla, aby ho krajský súd ako súd odvolací buď zmenil (§ 220 O.s.p.) tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne alebo, aby ho zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 a 2 O.s.p.) alebo, aby ho zrušil a konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. prerušil a predložil predbežnú otázku na rozhodnutie Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev.

Podaním zo 4. apríla 2012 (čl. 279 - 283 spisu) navrhovateľka navrhla zmenu návrhu tak, aby súd rozhodol, že odporkyňa je povinná zaplatiť jej dlžnú sumu 2 507,30 € s príslušenstvom, z dôvodu uplynutia dohodnutého poistného obdobia (3. apríla 2012).

Krajský súd v Košiciach uznesením z 23. mája 2012, sp. zn. 1 Co 335/2011 (čl. 287 spisu) pripustil zmenu návrhu, v znení navrhnutom navrhovateľkou, v súlade s § 95 ods. 1, 2 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 13. februára 2013, sp. zn. 1 Co 335/2011 (čl. 331 spisu) rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že odporkyňu uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 2 507,30 € s 9 % úrokom z omeškania od 4. apríla 2012 do zaplatenia a trovy konania v sume 550,94 na účet právnej zástupkyne, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Proti rozsudku pripustil dovolanie. Odvolací súd bol toho názoru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav spočívajúci v tom, že v konaní nebola preukázaná skutočnosť spôsobujúca zánik poistnej zmluvy z dôvodu nemožnosti plnenia, ktorý následne aj správne právne posúdil. Skutkový stav sa nezmenil ani v priebehu odvolacieho konania, preto na zistenia uvedené v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa a na použité právne normy poukázal a v celom rozsahu sa s nimi stotožnil (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Uviedol, že aj po zmene návrhu sú správne závery prvostupňového súdu, že odporkyňa nepreukázala dohodu o zmene poistnej zmluvy, pokiaľ išlo o možnosť skončenia poistenia a ani neplatnosť poistnej zmluvy. Pokiaľ ide o tvrdenie odporkyne, že k zániku právneho vzťahu medzi účastníkmi došlo v dôsledku nemožnosti plnenia, na potvrdenie

správnosti záverov súdu prvého stupňa uviedol, že nebolo sporné uzavretie predmetnej poisťovnej zmluvy a jej náležitostí. Národná banka Slovenska konštatovala chybu v kalkulácii až 21. februára 2008 a skutočnosť, že pri vypracovaní kalkulácií poisťovného došlo k poisťo-matickej chybe vyplýva aj zo znaleckého posudku č. 4/2008. Teda dôvodom, pre ktorý má odporkyňa za to, že k zániku zmluvy došlo pre nemožnosť plnenia, nie je zmena právneho predpisu, ale nesprávny úradný postup orgánu dohľadu nad poisťovníctvom pri schvaľovaní kalkulácie poisťovnej sadzby (čo vyplýva aj zo skutočnosti, že ani v čase udelenia povolenia odporkyňi na výkon poisťovacej činnosti - 30. mája 1995 - vtedy účinný zákon č. 24/1991 Zb. o poisťovníctve neumožňoval určovať výšku poisťovného v rozpore s poisťo-matickými metódami tak, aby výška poisťovného nezabezpečovala splniteľnosť záväzkov poisťovne). Samotná okolnosť, že došlo k prípadnému pochybeniu dozorného orgánu nad poisťovníctvom pri schvaľovaní obchodného plánu poisťovacej činnosti odporkyne, ktorého súčasťou boli aj kalkulácie a charakteristika poistenia sadzby UDP - K, nie je podľa názoru odvolacieho súdu významná pre posúdenie nároku navrhovateľky. To preto, že ani prípadný nesprávny postup dozorného orgánu nad poisťovníctvom pri schvaľovaní obchodného plánu poisťovacej činnosti odporkyne by nemal za následok nemožnosť plnenia odporkyne podľa § 575 Občianskeho zákonníka, pričom poukázal na znenia tohto ustanovenia. Nemožnosť plnenia treba posudzovať aj podľa obsahu záväzku, t. j., či dlžník je povinný niečo dať, konať, opomenúť alebo znášať. Obsahom záväzku odporkyne je peňažné plnenie, preto ako také ho nemožno považovať za objektívne nemožné, lebo ako vyplýva aj zo znenia tohto ustanovenia, plnenie nemožno považovať za nemožné, ak ho možno uskutočniť s väčšími nákladmi. Navyše podľa tvrdenia odporkyne pri správnej kalkulácii by inkasovala na poisťovnom o 748 798 000,- Sk viac. Odvolací súd sa preto stotožnil s názorom prvostupňového súdu, že k zániku poisťovného vzťahu nedošlo z dôvodu nemožnosti plnenia odporkyňou. Vzhľadom na to, že poisťovná zmluva zanikla dožitím navrhovateľky, vzniklo jej právo (čl. 15 ods. 1 Všeobecných poisťovných podmienok) na výplatu dohodnutej poisťovnej sumy 2 507,30 €, ktorú povinnosť odporkyňa nesplnila, preto priznal navrhovateľke aj úrok z omeškania (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Za správny považoval odvolací súd postup súdu prvého stupňa, keď nevyhovel návrhu odporkyne vykonať dôkaz spisom MF SR, resp. Národnou bankou Slovenska na preukázanie skutočnosti, že MF SR je zodpovedné za schválenie nesprávnych vzorcov pre výpočet poisťovného, a za povolenie produktu s poisťo-maticky nesprávne určeným poisťovým predávaním, pretože to nemá pre danú vec právny význam (súdna prax sa ustálila na tom, že nie je treba vykonávať dôkazy, ktoré nie sú významné z hľadiska prejednávanej veci). V tejto súvislosti odporkyňa navrhla, aby odvolací

súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, pripustil dovolanie na otázku, či v dôsledku zmeny právneho predpisu zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve so zreteľom na ustanovenie § 31a a § 70a mohla zaniknúť poisťná zmluva z dôvodu čiastočne následnej nemožnosti plnenia podľa § 575 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd však dovolanie ohľadom tejto otázky nepripustil, vo svojom rozhodnutí ju neriešil, lebo vychádzal zo zistenia, že odporkyňa svoju nemožnosť plniť vyvodzuje z nesprávneho úradného postupu dozorného orgánu nad poisťovníctvom. Právnou otázkou, na ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie, je otázka, že ani prípadné pochybenie dozorného orgánu nad poisťovníctvom pri schvaľovaní plánu poisťovacej činnosti odporkyne, ktorého súčasťou boli aj kalkulácie a charakteristika poistenia sadzby UDP - K majúce za následok prípadný nesprávny úradný postup tohto orgánu, nie je pre posúdenie nároku navrhovateľky významná. Vo vzťahu k tejto otázke považoval odvolací súd svoje rozhodnutie po právnej stránke zásadného právneho významu, preto na riešenie tejto právnej otázky, ktorá môže byť významná aj pre riešenie v iných obdobných sporoch vo vzťahu k odporkyni, pripustil dovolanie (§ 238 ods. 3 O.s.p.). O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach uznesením z 12. marca 2013, sp. zn. 1 Co 335/2011 (čl. 336 spisu) zastavil konanie o návrhu odporkyne na prerušenie konania (§ 96 ods. 1 O.s.p.).

Proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie odporkyňa. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa, zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., pretože v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 písm. f/ O.s.p. spočívajúcim v tom, že súdy pri vykonávaní dôkazov listinami postupovali v rozpore s § 129 O.s.p., a odvolací súd vec posúdil aj podľa § 797 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré neboli predmetom právnych úvah pred prvostupňovým súdom. Ďalej § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., pretože konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pretože nižšie súdy opomenuli svoju povinnosť podľa § 118 ods. 2 O.s.p. (v podrobnostiach poukázal na podanie z 24. augusta 2012) a § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., pretože rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podrobne rozvedené v nasledujúcich častiach dovolania. Následne odporkyňa rozviedla skutkový stav a právnu stránku predmetnej veci z hľadiska kalkulácie a sadzby poistenia, úradného postupu dozorného orgánu nad poisťovníctvom, optimálneho právneho riešenia vzniknutej právnej situácie opierajúce sa

o princípy európskeho zmluvného práva. Vyjadrila svoje výhrady k vysporiadaniu sa z jej argumentáciou ohľadom nedôvodnosti zániku poistenia podľa § 575 Občianskeho zákonníka. Navrhla, aby dovolací súd postup súdov nižšieho stupňa preskúmal aj z pohľadu ostatných právnych námietok, ktoré označila, a ktorými sa nižšie súdy zaoberali, či nezakladajú ďalší dôvod na opodstatnenosť dovolania z pohľadu nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa jej názoru treba posúdenie otázky zásadného právneho významu koncipovať širšie než ako ho vymedzil odvolací súd a uviedla, o ktoré otázky ide.

Navrhovateľka sa podrobne vyjadrila k jednotlivým dovolacím dôvodom, navrhla dovolanie zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktorým odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa (§ 238 ods. 1 O.s.p.) a v ktorom odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania (§ 238 ods. 3 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243c ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu treba zrušiť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Napokon podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že dovolanie je prípustné proti zmeňujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa a proti potvrdzujúcemu rozsudku v prípade, že odvolací súd proti nemu pripustil dovolanie (ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu).

V danej veci odvolací súd pripustil proti svojmu rozsudku, ktorý považoval za rozsudok potvrdzujúci (odkaz na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p.), dovolanie, lebo vo vzťahu k ním vymedzenej právnej otázke považoval svoje rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Je však nepochybné, že návrh navrhovateľky, o ktorom rozhodoval súd prvého stupňa, bol návrhom na určenie (že zmluva o poistení je platná a poistný vzťah trvá). Vzhľadom na zmenu skutkových okolností (zánik poistenia dožitím dňom 3. apríla 2012) odvolací súd pripustil zmenu návrhu a rozhodoval o (zmeneným návrhom uplatnenom) nároku na peňažné plnenie - zaplatenie sumy 2 507,30 €. Teda rozhodoval o inom predmete konania, ako bol predmet prvostupňového konania, z ktorého dôvodu aj rozsudok súdu prvého stupňa zmenil.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale aj v dovolaní uplatnenými dôvodmi (§ 242 ods. 1 O.s.p.), obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p., a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na vyššie uvedenú zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či nesprávne obsadeným súdom).

Dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd (pripustením zmeny návrhu a rozhodnutím o zmenenom návrhu) porušil zásadu dvojinstančnosti súdneho konania, čím odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba vo všeobecnosti rozumieť taký chybný postup súdu, ktorým účastníkovi konania znemožní (odníme možnosť) realizovať práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom. Teda konanie pred súdom musí zabezpečiť pre účastníkov konania spravodlivú ochranu ich práv a záujmov (tzv. fair process). Medzi základné práva účastníka konania patrí aj právo účastníka konania napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ zákon takéto právo nevylučuje (§ 201 O.s.p.). Práve (uvedeným) postupom odvolacieho súdu bolo toto základné právo účastníka konania porušené.

Podstata dvojinštančnosti súdneho konania spočíva v tom, že každá významná otázka konkrétnej veci musí byť predmetom posúdenia tak súdu prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu.

Podľa § 95 ods. 1 O.s.p. navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

K samotnej zmene návrhu môže dôjsť vo viacerých smeroch, a to môže ísť o zmenu kvantitatívnu (to isté plnenie, ale vo väčšom rozsahu) alebo kvalitatívnu (iné plnenie ako pôvodne alebo iné rozhodnutie – určenie na plnenie) a pod.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Z tohto ustanovenia vychádzal aj odvolací súd, keď pripustil uvedenú zmenu návrhu podľa § 95 ods. 1, 2 O.s.p. (uznesením z 23. mája 2012).

Hoci ustanovenie § 211 ods. 2 O.s.p. (ako aj § 216 ods. 1 O.s.p.) nevylučuje aplikáciu ustanovenia § 95 ods. 1 O.s.p. i pre odvolacie konanie, treba vždy - v konkrétnom prejednávacom prípade - zvážiť pripustenie zmeny návrhu v odvolacom konaní. Jednak preto, že v odvolacom konaní sa uplatňuje viac-menej koncentračná zásada a aj preto, že pripustenie

zmeny, pri ktorej dôjde k zmene predmetu konania, má za následok, že odvolací súd rozhodol o veci samej v jednostupňovom konaní. Teda odvolací súd je pri primeranom použití § 95 ods. 1 O.s.p. o zmene návrhu obmedzený tak, že v odvolacom konaní nemôže pripustiť takú zmenu, ktorá by predstavovala v skutočnosti uplatnenie nového nároku.

Vychádzajúc z uvedeného o porušení zásady dvojinstančnosti konania ide vtedy, ak odvolací súd rozhodol o inom predmete konania, než o ktorom rozhodol súd prvého stupňa, t. j. ak sú skutkové a právne predpoklady obidvoch nárokov v konaní upravených aspoň čiastočne rozdielne a nejedná sa „len“ o rozdielnu formuláciu žalobného návrhu. V danej veci nejde „len“ o odlišnú formuláciu žalobných návrhov, ale o rozdielne predmety konaní, o ktorých rozhodoval súd prvého stupňa (určovací návrh) a následne odvolací súd (peňažné plnenie).

Preto odvolací súd, ktorý v rozpore s uvedeným, pripustil zmenu návrhu a napadnutým rozsudkom rozhodol o inom predmete konania, ako súd prvého stupňa, zaťažil svoje konania vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. augusta 2014

JUDr. Oľga T r n k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková